

...vậy mà lãnh vực tở doanh vớ n bở kở m hãm, chèn ép...

Chúng ta đang bở c sang năm mới vớ i rở t nhiề u thỏ thách kinh tở và xã hỏ i cho Việt Nam.

Trong chỏ ng trình đở c biở t vào buở i cuở i năm, Diở n đản Kinh tở đỏi RFA sỏ trao đỏi vớ i kinh tở gia Nguyễn Xuân Nghĩa vớ viở n ở nh cở i cách cho Việt Nam có thỏ đở y lui suy thoái và khỏ ng hoở ng. Cuở c phỏ ng vớ n sỏ do Việt Long thỏ c hiở n vớ i lỏ i chúc an lành và thỏ nh vớ ng đở c tở p chí này trỏ n gỏ i tở i toàn thỏ quý thính giở gỏ n xa.

Hỏ i 1: Xin kính chào ông Nguyễn Xuân Nghĩa. Trong mỏ y tháng liở n, nhỏ ng biở n đở ng kinh tở trên toàn cở u đã khiở n chỏ ng trình chuyên đở hàng tuở n cở a chúng ta tở p trung vào khía cở nh tiêu cở c cở a các vớ n đở , vớ i nhiề u đở báo u ám cho Đông Á và riêng cho Việt Nam. Chúng ta đang bở c qua năm 2009 vớ i nguyở n ở c tở i sáng hỏ n nên xin đở nghỏ là kỏ này ta sỏ cùng trao đỏi vớ viở n ở nh cở i cách cho Việt Nam. Ông nghĩ sao vớ yêu cở u này?

- Đở y là mỏ t ý kiở n rở t hay vì nhỏ n đở p đở u năm, ta nên xây đở ng tinh thỏ n tích cở c và cở tìm giở i pháp khách quan cho Việt Nam. Thỏ nỏ a, trong bở i cở nh suy trỏ m kinh tở , lãnh đở o tở i Việt Nam đang thỏ o luở n vớ kỏ hoở ch kích cở u sỏ ban hành nên nỏ u có phân tích lỏ i hỏ i cở a tở ng đở ng hỏ ng áp đở ng kỏ hoở ch thì cũng hỏ p thỏ i. Thỏ ba, và đây là đở u quan trỏ ng nhỏ t, Việt Nam nên nhỏ n cở hỏ i suy ngỏ m lỏ i vớ chiở n lỏ c phát triở n hỏ u kỏ hoở ch kích cở u sỏ có tác đở ng tở t đở p hỏ n cho chiở n lỏ c mỏ i vì mỏ t lý do giở n đở là Việt Nam không có nhiề u phỏ ng tiở n và thỏ i gian. Bỏ ra sáu tở Mỏ kim nhỏ đở tính là sỏ đở ng mỏ t ngân khoở n có thỏ lên tở i mỏ t phỏ n tở cở a khỏ i đở trỏ ngoỏ i tở , nên không thỏ không nhỏ n xa hỏ n mỏ t chu kỏ kích cở u.

Hỏ i 2: Nhỏ ông vớ a trình bày thì kích cở u có thỏ là mỏ t chỏ ng trình ngỏ n hỏ n nhỏ m đở p ng yêu cở u ngỏ n suy trỏ m kinh tở , nhỏ ng cở n đở c kỏ t hỏ p vào mỏ t chiở n lỏ c phát triở n lâu dài cho Việt Nam. Nỏ u nhỏ vớ y, chúng ta sỏ bở t đở u tở chiở n lỏ c, hoở c tở nhỏ ng gì cở n phỏ i suy ngỏ m lỏ i vớ chiở n lỏ c phát triở n hiở n tở i. Vì sao ngỏ i ta cở n quan niở m lỏ i chiở n lỏ c đó?

- Việt Nam phỏ m mỏ t sai lỏ m lỏ n khi tở p trung chú ý vào đà tăng trỏ ng cao, coi đó là yỏ u tở tở ng hỏ p cở a phát triở n. Tở c đở này thỏ t ra không cao nỏ u so vớ i công sỏ c đở u tở mà lỏ i kém phỏ m chỏ t vì bở t công, gây ô nhiề m môi sinh và vì vớ y sỏ không bỏ n. Các nỏ c chỏ a phát triở n tở i Đông Á mà vớ n tở i tình trỏ ng "tân hỏ ng", nghĩa là mỏ i bở t đở u phát triở n, thì đở u đã đở t tở c đở 8-9% ở y, mà tở n kém ít hỏ n và lỏ i công bỏ ng hỏ n vớ sỏ phân phỏ i lỏ i tở c.

- Thứ hai, trong đà tăng trưởng y tế mà t ch năm nay, t nhân có ph n đóng góp cao nh t n u xét v hi u năng đ u t - c th là đ u t bao nhiêu thì thêm đ c m t vi c làm hay m t đ n v s n l ng ph tr i, v y mà lãnh v c t doanh v n b k m hãm, chèn ép. Cho nên chi n l c c a Vi t Nam th t ra v n còn nông, ch a t n đ ng đ c s c b t c a kinh t th tr ng cho đ i đa s dân chúng và đ n t i m t cân đ i c c u vĩ mô và m t kh năng thích ng v i tình hình.

- Thứ ba, chi n l c phát tri n c a Vi t Nam quá t p trung vào ngo i th ng và giàng b máy s n xu t vào xu t kh u mà không chú ý đ ng m c đ n th tr ng n i đ a, đ n nh ng khu v c có kh năng xây đ ng n đ nh xã h i là nông thôn, là n i sinh s ng c a h n 50 tri u dân. Đã th , ch đ qu n lý vĩ mô y kém nên trong năm qua, nh c đ m c a chi n l c đã phát tác, gây ra l m phát r t cao vì c y u t ngo i nh p l n lý do n i t i. Th ng ph m tăng giá trên th gi i l i không đ m l i l i ích t ng x ng cho các ngành xu t kh u th ng ph m c a Vi t Nam mà ng i dân l i lãnh h u qu c a n n tăng giá đó. Kinh nghi m đáng nh c a năm nay là l m phát gây thi t h i nhi u nh t cho thành ph n dân chúng nghèo kh n mà ng i ta l i ch chú ý đ n n n th tr ng c phi u s t giá t i thành ph và còn bao che n n tham nhũng và bi n ch t c a cán b .

- Vì nh ng lý do th t tóm t t k trên, Vi t Nam v n s t t h u n u nh có s m thoát ra kh i n n suy tr m kinh t đi đôi cùng l m phát. Do đó, k ho ch kích c u ph i góp ph n ch n đà suy tr m nh ng không nên vì v y mà dung d ng nh c đ m cũ trong c ch kinh t chính tr .

H i 3: T đánh giá y, ông cho là Vi t Nam c n quan ni m l i th nào v chi n l c phát tri n?

- Vi t Nam c n chú ý nhi u h n đ n th tr ng n i đ a và u tiên gi i quy t m i ách t c trong h t ng v t ch t l n lu t l đ phát tri n nông thôn, các t nh khó giao l u v i nhau và v i bên ngoài. Chi n l c y s góp ph n san b ng b t công trong xã h i và đ bi t quá l n gi a thôn quê và thành th . Thứ hai, Vi t Nam c n nâng cao hi u năng c a tài nguyên nhân l c không ph i trong chi u h ng h c ngh đi làm gia công cho thiên h mà trong kh năng qu n tr các đ án phát tri n t c p th p và c p nh nông thôn tr lên. Thứ ba, nên đ y m nh vi c c i cách hành chính đ b máy công quy n hoàn thành đ c ch c năng y m tr phát tri n kinh t xã h i, thay vì là rào c n hay m t trung tâm sinh ho t c a tham nhũng. Sau cùng, nên nhìn vào th c t c a Vi t Nam mà phát huy tinh th n dân ch và yêu n c c a m i ng i, ch không nên s dân ch ho c s làm mích lòng m t n c l ng gi ng nh Trung Qu c. Khi x này có lo n, và nhi u ph n s là nh v y, Vi t Nam s khó yên lành và càng khó yên lành n u l i b kh ng ho ng bên trong.

Hỏi 4: Điều gì khiến cho ông nghĩ rằng lãnh đạo Việt Nam sẽ xét lại giá trị của chiến lược phát triển và giải pháp mới nguy cơ suy thoái hay khủng hoảng như hiện nay?

- Thời gian đang giải pháp mới chuyển đổi kinh tế, máy móc năm, thậm chí trăm năm mới bắt đầu mới, cho nên luật chơi giải các nước và giải các tác nhân kinh tế trong thế giới đang có thay đổi. Các tác nhân đầu bắt đầu chi phí nên sẽ thay đổi cách suy tính và ứng phó, kể cả nguy cơ rất cao là phân ứng báo hệ mới được. Luật lệ chi phí luỹ thừa trao đổi kinh tế trong thế giới và trên toàn cầu cũng đang thay đổi nên tạo ra các hệ mới cùng với thách thức mới. Nhưng ta sẽ chú ý tới phạm vi ảnh hưởng kinh tế, sẽ nâng tiêu chuẩn về môi sinh hay y tế, sức khoẻ, tìm ra sản phẩm mới để thỏa mãn yêu cầu mà không gây rủi ro hay lãng phí. Sau cùng, trong hoàn cảnh suy trầm toàn cầu, hiện tại thế giới toàn cầu hóa cũng đòi hỏi nước ứng phó có phạm vi quốc tế, nghĩa là có phải hợp tác với nhau. Khi các điểm có nhu cầu thay đổi kinh tế lao động và y tế, nên tiếp duy cũ của chiến lược phát triển cũ sẽ bắt đầu thoái. Cho nên, Việt Nam không thể không xét lại chiến lược của mình, nếu không ngoan thì tiến hành việc đó càng sớm càng hay và áp dụng ngay trong kế hoạch kích cầu.

Hỏi 5: Chúng ta trở lại bài toán kích cầu đó. Việt Nam nên từ tính toán nào với giải pháp này?

- Chúng ta đầu biết là vì kinh tế suy trầm hay suy thoái nên mới cần các biện pháp can thiệp để kích thích sản xuất, nâng cao sản xuất cho tài hoá sản phẩm thông bình hoà. Trong các biện pháp kích cầu, khi cần tiến hành có hiệu quả nhanh nhất như vay và hợp tác không khéo là lại gây ra lạm phát. Khi cần ngân sách, như giảm thuế hay tăng chi, thế giới có công hiệu cho và hợp tác lan rộng hơn. Với nguyên tắc rất thế giới quát quát, Việt Nam cần chú ý tới hai hướng kích cầu.

- Thứ nhất là dùng khí cần tiến hành và tiến hành qua hệ thống ngân hàng để bơm thêm tiền vào sinh hoạt sản xuất. Với hệ thống ngân hàng non yếu trong hiện tại, có khả năng huy động ký thác rất thấp và rủi ro mất nợ rất cao, chuyển trình kích cầu của Việt Nam phải nhúng vào hai việc mới lúc là vay bơm nước và sản phẩm cho khách rò rỉ nội này, ách tắc nội kia. Một cách cụ thể là nên vay bơm tiền cho ngân hàng có thể cấp phát tín dụng, và để phòng ngừa việc cấp các ngân hàng có thể sụp đổ. Cấp cầu không có nghĩa là bơm tiền chuộc nước mà là kiến toàn sản sách và khả năng quản lý cho an toàn hơn. Việc sát nhập các cơ sở bị lung lay, thiêu và cũng phải nằm trong mục tiêu và nội dung của kích cầu, đây là tình thế bơm nước và sản phẩm.

Hỏi 6: Đó là vay bơm tiền và tiến hành, qua hệ thống ngân hàng. Với phần kia, cho các đề án tăng chi cho hệ thống, việc kích cầu nên được áp dụng ra sao?

- Đây là khi mà mình c n k t h p hai chuy n đã nói trên. Khi ph i u tiên nâng đ thôn quê và th tr ng n i đ a, tr ng tâm của kích c u là ph i nh m ngay vào mùa màng và thu ho ch nông ng h i s n đ gia tăng s n l ng l ng th c ngay năm t i. Ph i có ch ng trình nông tín hay tín đ ng nông nghi p cho nông gia, k c các ngành th y s n, m c súc. Cùng lúc, ph i c p t c c i thi n và đ u t thêm vào vi c c i thi n h th ng t n tr và v n chuy n ngũ c c. Đ y là lo i d án t o thêm vi c làm mà là lo i vi c làm có ích tr c ti p cho thu ho ch và phân ph i th c phẩm, k c phân ph i cho yêu c u xu t kh u. Sau đó, trong m i d án công chi nh m xây đ ng h t ng, nên chú ý đ n c ngàn d án nh có ích l i s m t i thôn quê, nh các đ ng giao thông liên t nh đ đ a hàng hoá t ch th a đ n ch thi u. Trong đ khai tri n th tr ng n i đ a và nâng cao s n su t nhu y u phẩm cho toàn qu c, Vi t Nam nên xúc ti n và chi ti n cho các d án khuy n nông, k c thông tin th tr ng. cho vi c s n xu t hoa mùa đa niên.

- Tôi xin nói v n t t và vì v y h i có v c c đoan và đ n gi n, Vi t Nam nên t m quên các trung tâm đ y th l c và tham nhữg là các t ng công ty qu c doanh mà đ n s c vào các t nh, vào nông thôn và thành ph n qu n chúng nghèo kh đã b b quên quá lâu.

H i 7: Câu h i cu i tr c khi chúng ta b c qua năm m i. N u Vi t Nam k p th i thay đ i và áp đ ng li u thu c kích c u đúng n i đúng ch thì tình hình năm t i có kh quan h n không?

- Tu n qua ng i ta đ c bi t hai chuy n kém vui mà l i liên h đ n nhau. Th nh t, Vi t Nam b nh p siêu nhi u h n vì mua quá nhi u, k c thi t b cho công nghi p đ u khí. Th hai, v y mà Vi t Nam l i xu t kh u đ u thô ít h n, v i m c sút gi m lên t i g n 6%, và ngày m t ít h n so v i b n năm tr c. Cũng nh s ki n y, ta đ c bi t thêm là các gi i ch c v đ u khí c a Vi t Nam đã đ toán l i giá đ u năm t i theo h ng th p h n và nguy k ch h n cho Vi t Nam. Nh ng s ki n y khi n mình tin là Hà N i ph i tính l i và ch ng còn nhi u gi i pháp nào khác. Tình hình s kh quan h n trong khu v c nông nghi p và l ng th c n u bi t kích c u đúng n i vì trong khi thiên h e ng i đ u thô tu t giá, thì l ng th c và nông s n l i là nh ng th ng phẩm s tăng giá năm t i. Đây là c h i Vi t Nam không th đ l và cũng là l i c u chúc c a chúng ta cho năm t i.